

A felsőoktatásügyi miniszter látogatása a szegedi egyetemen

A szocialista fejlődés egyre jobban növekvő létszámú számos egyetemi képzettségű szakembert kíván tudósokat, pedagógusokat, orvosokat, a technika szakembereit. Ennek a nagy igénynek megválasztása csak egye emeink, főiskoláink állandó fejlesztésével, színvonaluk állandó növelésével lehetséges. Akik ma egyetemeken dolgoznak, mindennapi tapasztalatainkból tudjuk, hogy a fordulat éve óta milyen sokat fejlődött felsőoktatásunk és mennyire megújult a tudományos munka megbeszélése.

Ezzel párhuzamosan emelkedik az oktatás eszméleti-politikai és szakmai elmélyítésének igénye is. Erre tehát, hogy Népköztársaságunk Elnöki Tanácsa az állandóan növekvő, mélyülő felsőoktatási feladatok irányítására külön miniszteri felállítást rendelt el.

Az új minisztérium vezetője, Erdély-Grúz Tibor elvtárs, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, január 28-án meg látogatta egyetemünk, ket, a helyszínen tanulmányozta problémáit és részt vett a Tudományegyetem tanácsának ülésén, ahol rövid beszédet mondott egyetemünk létszám-kezeléséről.

Legelőbb a nemrég lezárult vizsgák eredményeit méltatta. Ugy látja, hogy a szép eredmények realitások, a jó vizsgafelkészítés, a hallgatókkal való alapos egyéni foglalkozás eredményei. Hozzájárultak a jó vizsgaeredményekhez a kiűző demonstrációs eszközök is, különösen a Történet-tudományi Intézetben, az Orvosi Intézetben, az Állam- és Jogtudományi Intézetben, a Növénytan Intézetben; — Koch professzor szép évszámot gyűjtött fel egyenesen országos körűl. Kéri, hogy intézeteink, tanszékeink népszerűsítsék jó módszereiket. Örömmel tapasztalja, hogy az ideológiai oktatás is jó eredményeket hozt egyetemünkön s hogy a kongresszusi anyag feldolgozása az oktatókat és az ifjúságot nagy lendülettel mozgósította.

Az egyes szakárgyakból történt bukások viszonylag nagy száma azonban intően figyelmeztet a meglévő hibákra. E hibák kiküszöbölésének a szegedi egyetemen minden előfeltétele megvan. Különösen fontos az eszméleti-politikai nevelés további fokozása, a marxizmus-leninizmus és a honvédelmi ismeretek tanulásának elmélyítése, nem utolsósorban az egyéb tárgyakkal való kapcsolat kidomborításával. Kívánatos, hogy a Rectorátus oktatási osztálya többet foglalkozzék a nevelőmunka elvének, deivel s ne merüljön el pusztán adminisztratív feladatok megoldásában. A DISZ munkáját sem látja minden vonatkozásban elég lehatárnak, pedig a DISZ komoly lehetőségeket ad arra, hogy ifjúságunkat helytállásra nevelhesse. A tanszéknek azonban az eddigieknél jobban kell segítenie a DISZ-t, feladatait kell adni neki. Helyesli a miniszter elvtárs, hogy a szegedi egyetem sokat foglalkozzon a diáktörzsekkel és a menza kérdéseivel. Tudja, hogy ezeken a területeken sok a tennivaló, de ne engedjük a pesszimizs hangokat érvényesülni: fejlődésünk oly rohamos, hogy itt-ott egyelőre számolnunk kell a növekedés ámentel nehézségeivel, egyébként ebben a vonatkozásban is megjön a javulás.

Végül az állami és a tervfegyelen további megszilárdításának szükségességéről beszélt a miniszter elvtárs. Hisszik, hogy elismerése is, bíráta is jelentékenyen segí majd a most kezdődő második félév munkáját s új eredményekre buzdít.

Tanszemélyzetünk magasabb ideológiai színvonaláért

Szocializmust építő népi demokráciánk egyre növekvő sikerrel nyomán kialakult hazánkban a dolgozó nép egysége. Egységes táborban a munkásosztállyal és a dolgozó parasztsággal a munkásosztály pártjának vezetésével harcol és dolgozik hazánkban a haladó értelmiség is. A béke megvédésének nagy ügye — szoros egységben a felszabadító Szovjetunióval és a baráti népi demokratikus országokkal — a szocializmus építésének gyakorlati feladatait egyre szorosabban sorakoztatják fel dolgozó népünk sikereinek biztosítékának, győzelmeink szervezőjének, a Magyar Dolgozók Pártjának zászlaja körül.

Ezért érthető, hogy amikor az elmúlt tanév folyamán a közoktatási minisztérium az egészségügyi minisztériummal karöltve megszervezte egyetemünk és főiskolánk az állami ideológiai oktatást, a szegedi egyetem és a főiskola professzorai és tanszemélyzete csaknem egy emberként örömmel jelentették be részvételüket. Régi vágyuk teljesült: a felső oktatáshoz méltó, magas színvonalú oktatási formában vehettek részt. Alig szükséges bizonygatni, hogy minden tudományos kutató, tanár, oktató, gyógyítómunkában résztvevő orvos számára egyaránt nélkülözhetetlen a marxizmus-leninizmus

Állandó, mélyreható tanulmányozása. Gazdasági, társadalmi és államrendszerünkben végbenem mélyreható változások, a szocializmus építésének előfeltétele mellett nem lehet elév néhány általános tételek formálás, felületes átvétele. Egészségügyünk fejlődésének perspektívája nélkül hogyan tudnák orvosprofesszoraink megítélni, hogy fiatal orvoskádereinknek mire van szükségük?

A szocializmus építése — ez a mi nemzedékünk feladata. Aki a marxizmus-leninizmus irányítását nélkül akar ebben a munkában résztvenni, úgy dolgozik, hogy nem tudja mi miért csinál. A mi értelmiségünk ki akarja venni a részét az építőmunkából s ezért nélkülözhetetlen számára az ideológiai oktatás.

Farkas Mihály elvtárs beszámolója a Központi Vezetőség 1952 június 28-i ülésén oktatásunk figyelmét is ráirányította azokra a feladatokra, amelyek a szakmai oktatáson túl az ifjúság nevelése területén várnak rájuk. Az új nemzedék szocialista szelvényben való nevelése éppen az a

feladat, amelyhez állandó és közvetlen segítséget ad az állami ideológiai oktatás. Régebben arról a veszélyről beszéltünk, hogy az ifjúság, amely már a mi újszülött iskoláinkból kerül ki és régebben részesei rendszeres politikai oktatásban, politikai téren messze maga mögött hagyja egyetemi oktatást, ami majd nem járul hozzá az egyetemi oktatás szakmai tekintélyének öregbítéséhez sem. Ez a veszély — hála az ideológiai oktatásnak — csökkent, bár még nem múlt el teljesen. Azonban ezzel az eredményvel egyáltalán nem elégedtünk meg. Nem az a feladat, hogy az egyetemi oktatás személyzet le ne maradjon az ifjúság mögött, hanem az, hogy

szakmai és politikai téren egyaránt segítse és vezetője legyen.

Az állami ideológiai oktatás már ért el jelentős eredményeket. A tudományegyetem jogi és bölcsész tudományi karain több tanszékén a kongresszusi anyag és Szilárd elvtárs új politikai gazdaságtani műveinek figyelembevételével átdolgozták a tematikákat. Megnövekedett az érdeklődés a szovjet tudomány iránt és nagyobb lendülettel vett a szakmai munka a kommunizmus építésének hatalmas távlatát látva a természettudományi karon és az orvostudományi egyetemen is. Folyamatosabbá vált a felkészülés és a legelőbb intézetben rendszeresen tartanak vitaköröket is.

Ugyanakkor nem hallgathatjuk el, hogy még sok a hiányosság. Sokan az ideológiai oktatást valami mellékes kérdésként kezelik, ami nincs összefüggésben az elsődleges szakmai feladatokkal. Az egyetemi tanácsulésok többnyire csak formálisak, a kritika-önkritika alkalmazása nélkül foglalkoztak az ideológiai oktatás kérdésével, a pedagógiai főiskolán pedig az oktatási bizottság jelentését minden további nélkül tudomásul vették. Vanak, akik tiltakoznak a jegyzetelés ellen mások viszont a jegyzetelést a konferencián „puskának” használják. Mindez az ideológiai oktatás lebecsülése, ami ellen az oktatási bizottságoknak a legelőbbben fel kell venniük a harcot.

Tudatosítaniuk kell, a jó szakmai munkát csak az véggezhet, aki át van hatva a szocializmus győzelmébe vetett rendíthetetlen hitre és ezt a hitet a marxizmus-leninizmus szilárd elméleti alapjaira támaszkodó tudományosan megalapozott előrelátás támasztja alá.

MULT ÉS JELEN

Egyetemünkön a második félévben kezdik meg munkájukat a tudományos diákkörök. Most a körök szervezésével, a tematikák elkészítésével foglalkoznak az egyes tanszék- és DISZ szervezetek. Fontos ez a munka, hisz a szakmai tudás elmélyítését, s a tudományos káderek utánpótlásánál elsősorban a munkás-, szegényparaszt és haladó értelmiségi származású hallgatókból történő biztosítását tűzte ki céljául pártunk és népi demokráciánk.

A Földrajzi Intézetben erről beszélgettem Éliás Rozália adjunktus elvtársnővel, s közben a felszabadulás előtti évek is szóba kerültek. „1941-ben — mondotta Éliás elvtársnő, — a hallgatók nagy százaléka katonai feladatok mellett el is kellett magát tartania. A lányoknak tanítani vagy kézimunkázni kellett, hogy a tanuláshoz szükséges összeget előteremtse. Az előadásokon tanulni nem nagyon lehetett. Harmann Egyed professzor például történelmet helyett valóságos egyház-történelmet adott le. Arról, hogy valaki a hallgatók közül tudományos munkát végezhesen, álmodni sem mertünk, hisz a hallgatóknak egy-egy szakdolgozat elkészítése is csaknem lehetetlen volt akkor.”

Ezről a „Szegedi Híd” 1941 decemberi számában a következőket írta Éliás elvtársnő:

„Milyen tisztelt Illetékes Tényező! Szakdolgozatot tárgya szülőfalum történetével foglalkozik, sok adatra van tehát szüksége, melyek csak az anyakönyvekben található meg. Elmentem tehát az Illetékes Tényezőkhöz, és megkértem, hogy az adatgyűjtésben legyen segítségemre, bocsánat a rendelkezésemre az anyakönyveket. — Fogys és herek elutasítás lett osztályrészem. Miért? Ürügyek voltak ezekkel. Úgy teremték, mint gomba a langyos tavaszi csöben. Hátha politikai céllal akarom a letelepülők nemzetiségét kutatni; nincs számomra hely, ahol dolgozhatnék; nem tud számomra időt szakítani; törvénytelen, hogy 1700-ból való anyakönyvekben kutakodjak;...”

S most elmondotta azt is, amit akkor nem lehetett leírni:

„A ráckevei plébános, az egyik „Illetékes Tényező”, összeszidott, kidobott, végülis településtörténeti dolgozatomat — adatok híján — kénytelen voltam felületesen kidolgozni. Persze, ha a templom és a parókia fekvéséről írok, örömmel segít az összes „Illetékes Tényező.”

Ma, egyetemünk munkás-, paraszti- és értelmiségi származású hallgatói minden anyagi és erkölcsi támogatást megkapnak pártunktól és népi demokráciánktól. — Éliás adjunktus elvtársnő 1943-ban fizetéselen tanárság el volt. Andó Mihály Rákosi-ösztöndíjas, Krajčí Gyula demonstrátor, ma a Földrajzi intézetben dolgozik, nem is szólva az ösztöndíjas hallgatókról, 1941-ben a hallgatók csak az előadásra, vagy még ott sem találkoztak a professzorral, ma professzoraink minden lépésüket figyelik, munkájukat támogatnak bennünket a nagy cél: a tudomány vára bevételeiben.

A tudományos diákkör eszköz lesz ebben a városomban.

A propagandista szemináriumon kívüli munkája

Egyetemünk területén a pártoktatás biztosítja az alkalmazottak ideológiai fejlődését is. En az egyik alapfokú politikai szeminárium vezetője, röviden beszámoló munkám egyrészéről.

Az oktatás megindulása óta komoly fejlődés tapasztalható, a legelőbb elvtárs megértette a tanulás fontosságát és igyekezett becsületesen felkészülni a szemináriumokra.

Azonban nem mondhatom, hogy minden elvtársnál ez a helyzet. Akadnak még mindig, akik lebecsülik az ideológiai oktatást és nem látják a folyamatos tanulás jelentőségét és szükségességét. Felkészülés, formális önkritikát gyakorolnak, elismerve, hogy nem készültek és ígérve, hogy a következő órára felkészülnek. De ígértüket csak részben váltják be: az anyag egy bizonyos részéből készülnek, azután a következő alkalommal újra hallgatásba burkolóznak. Különösen szokatlan az elvtársakkal a személyes szemináriumon kívüli beszélgetés módszerét alkalmazom. Munkabeszámolóim keretében felőke, min pl. Szilárd elvtársnő, vagy Nagy László elvtársat. Az egyéni beszélgetés keretében alkalmam nyílik az elvtársak problémáinak bővebb megvitatására, s nehézségeikben segíni igyekszem. Így érem el, hogy tanulmányi munkájukat fokozni tudam és már több alkalommal sikeresen szerepelhetek a szeminárium kollektív munkájában is. Tápai Rozália

Othonlétem alatt apám belépett a tszcs-be

A szocializmus felépítése szempontjából igen nagy jelentősége van a mezőgazdasági kollektivizálásnak. Egyetemi tanulmányaink során megismerjük, hogy a parasztság felemelkedésének egyetlen helyes útja, a nagyüzemi gazdálkodás. Dolgozó parasztságunk számos jó példán keresztül győződhet meg róla, hogy helyes út számára csak a termelőszövetkezetekben van.

A mostani karácsonyi szünet alatt arról győződött meg az én apám is, Régóta gondolkodott már ezen. Valahányszor hazamentem, mindig szóba került. El is hitte, amit mondtam neki.

Rendben van — mondotta, Elhiszem én ezt, Dehát te csak elméletben tanulod, én meg nem azt látom. Tudom én azt, hogy úgy helyesebb volna.

Téli időben, este, a szomszédok nálunk szokták összejönni beszélgetni. Általában sok szó esik a termelőszövetkezetekről. Színe lázban ég most az egész falu.

Ez is belép, az is belép.

Nap-nap után erőteljesen gyarapodik, növekszik a tszcs-mozgalom. Anyám újságolja otthon:

— Apád alighanem belép a csoportba, Sógorod, meg a nagybátyád, Pista is. Sokat beszélgetnek róla.

— Erről aztán én is hamarosan meggyőződtem. Ferenc bácsi kezdte:

— Nohát Mátyás, mi lesz már a csoporttal? — Mi lenne! Majd meglátjuk, — felelte neki apám.

— Belépnék Ferenc bácsi — mondja a sógorom. Maga nem akar belépni Ferenc bácsi? — kérdeztem tőle.

— Hát ősem nem olyan könnyen megy, az, mondja Pista bácsi.

— Dehogyan nem olyan könnyen megy, felelte a nagybátyám, csak csinálni kell. Hát nem jobb volna magának is, ha gépek végeznék el a munkát a földjén.

— Igen ám, de akkor be kell adnom a földet, hogy gépek dolgozzanak rajta.

Erre így próbálom beszélni:

— Hát az a föld csak a maguké

marad, azé a csoporté, ha beadják is. A felsőleggel pedig úgy gazdálkodnak, ahogyan jól esik. Éppen azért, mert együtt van a föld, sokkal jobban tudják növelni jövedelmüket, egyre több lesz a csoport jövedelme, ami azt jelenti, hogy az egy-egy tagra eső jövedelem is mindig több lesz, úgy, hogy maga is jó csizmában, meleg ruhában járhat, könnyebb és szebb lesz az élete. Ez jelenti a csoport! Azt, hogy maguk is kijuthassanak egyszer abból a nehéz sorsból, amiben eddig voltak.

— Igaza van, Pistának, mondja a sógorom.

— Igaza hát, erősítette apám. Majd folytatta:

— Nem szabad a csoportban csak a rosszat meglátunk, hanem azt kell elsősorban meglátunk,

hogyan lehetne ezután jobban csinálni.

Ferenc bácsi is, meg Pista bácsi is csak a hibát látták a csoportnak. Pedig én meg vagyok győződve, hogy igen is lehet a csoportban jól gazdálkodni. Meg kell próbálni, és meg is fogjuk. Nemcsak rossz példák, hanem jók is állnak már előttünk. A rossz példákot okulunk, a jó példák tapasztalatait pedig átvesszük. Van tapasztalatum a gazdálkodásban. Pista fia is az egyetemre jár, az enyém is. Ők is azt mondják, hogy jó az, csak jól kell csinálni. Hát miért ne tudnánk mi azt jól csinálni. Én bízik benne, hogy sikerülni fog, belepek.

— Én is belepek — mondja nagybátyám. Jobb az minél előbb.

— Persze, hogy jobb. Ha túljutunk a kezdeti nehézségeken, biztosan azt fogjuk mondani: kár volt nem előbb belépni, mondja a sógorom.

Igy éled fel a mi falunk, így kezdte el az új élet építését, amely számára felemelkedésének egyetlen lehetséges útja. Ezen az úton indult el az én apám is.

Tóth István
III. évf. bölcsészhallgató

A bukásokról...

Régebben a bukások, a rossz jegyek nem esnek olyan súlyos számításba a tanulóknál, mint ma. Sőt, még egy kis helyenkedéssel is kezelték a rossz jegyeket.

Ma már egészen más a felfogás a bukásokról és a rossz jegyekről. Ma elbukni az egyetemen nagyon súlyos ítéletet jelent a hallgató munkája felett. De vannak még most is egyetemeken olyan hallgatók, akik hanyagul végzik a munkájukat. A hanyag munkának az eredménye a bukás, a rossz jegy.

A tudás biztos támasza a tanulónak a vizsgán. Az pedig, aki nem tud, nem támaszkodhat másta, csak a képzeletre. Csak hogy a képzeletből képek torzképek. Kiderül ezekből, hogy a fejlettebb formája a kartel, hogy Kenya valahol az Indonéz szigetek fekszik. A történelmi adatok bémulatos összevisszasága körül élnek e képzelet-diktált feleletekből.

Ferenczi Margit pedagógiai főiskolai hallgató (II. éves) szerint a nagy fordulat éve 1917-ben volt. Győri Tünde, a Pedagógiai Főiskola második II. éves hallgatója arról beszél, hogy Szovjetunió már az 1930-as évek háborúiból győztesen került ki. Csia Viola pedig leplezi a gonosz kádereket és kinyilvánítja, hogy a káderek végzetik a bomlasztó munkát az ipar területén.

Csodálatos egy szárszám a nyelv. Földrészeket képes arányban tolni. Az időt ki tudja forgatni a sarkából. Egyszóval mindent fejtegetésre tud állítani. Így is gondolják egyes hallgatók. A nyelv nagy hatalom. Nagyobb talán a vizsgáztatónál is. Kétfoldos is képes elakarni a tudatlanságot. Van, aki sok beszéddel akarja leplezni készültségét, van, aki ugyanezt hallgatással igyekszik elérni. De manapság ilyen már nem lehet messzire jutni. A bukott hallgatók közt meg lehet találni mind a két típusát a nyelvvel visszaélőknek. Egyre inkább szétfoszlik a nyelv mindenhatóságának a legendája. A vizsgákra fölfegyverkezve jönnek el a hallgatók. A jók is és a rosszak is. A jók tudással, a rosszak pedig puskával. Csak hogy az egyetemeken a puskák hordása sajtós, ugyanis visszafelé cseleznek el.

Igy járt Pestj Éva IV. éves bölcsész hallgató is. Vanak, akik azt a jelszót hangoztatják: „nem tanulni, hanem tudni kell!” Az e

jelszavak vallói azután azt hiszik, hogy pechesek voltak, ezért bukáltak meg a vizsgán, vagy beszámoló. Azt hiszik, hogy ballább keltek fel, azért nem sikerült a vizsga. Pedig mi tudjuk, hogy a balláb ártatlan ebben. Sőt még azt sem mondhatjuk, hogy ballább fogott hozzá a tanulóhoz, mert a baj éppen az, hogy egyáltalán nem fogott hozzá. Nem a lábak és a kezek a ludasak a balul kiűtött vizsgáknál, hanem a fejek, amelyek minden azt olyan jól fel fogognak, kivéve azt, amit följe kellene. Vanak azonban olyanok is, akik okultak abból a súlyos kritikából, amelyet az elégtelen jegy jelentett számukra és komolyan hozzáfogtak hibájuk kijavításához. A vizsgákon való elbukás nagyon súlyos dolog, de nem kijavíthatatlan hiba. Mindenestre komoly figyelemztetés a tanulmányi munkájukat elhanyagoló hallgatók felé.

(S. F.)

Hozzászólás

Kovács Magdolna cikkéhez

A DISZ II-ik értekezle én fokozott óvosságra hívták fel az egyetemi hallgatók figyelmét is. Az ellemiség egyetemünkön is felüli néha a fejt. Megpróbál bökés építő munkánk útjába állni, de méltó fogadtatásra talál, ezt bizonyítja az a faliújság cikk is, mely a II. éves mat. fiz. Faliújságjártól közzét az „Egyetemünk és Főiskola” decemberi száma. Örömmel üdvözljük Kovács Magdolna cikkét és elmondhatjuk a többi egyetemi hallgató nevében is, hogy egy véleményen vagyunk vele. A kritikális reakció még ma is mélyezi ifjúságunk egyes tagjait, ezért nagyon fontos, hogy a DISZ faliújságokon a Kovács elvtársnő kiállításához hasonlóan erőnyesen szálljunk szembe a kritikális reakció megnyilvánulásaival. Használjuk az általa ajánlott két harci fegyvert: az éberséget és a tanulást.

R. Tóth Lajos
III. évf. bölcsész hallg.

Olvasd a

Társadalmi Szemle

MAKÁVIAI BUDÁKÉRTI SZEMLE

minden számat.

Elméleti fejlődésedet segíti elő!